

Heraf følger, at såfremt en minister fastsætter bindende regler, som påfører kommunerne merudgifter, skal kommunerne kompenseres for disse merudgifter. Kompensationsbeløbet vil blive finansieret af det pågældende ministerområdes totalramme, på samme måde som ved initiativer med statslige merudgifter. I praksis vil dette ske ved, at de generelle tilskud til kommunerne forhøjes med den beregnede merudgift mod en tilsvarende nedsættelse af ministerområdets totalramme. Dette kompensationsprincip - jf. *afsnit 3.2.* - gælder begge veje. Såfremt en minister gennemfører regelændringer, som giver kommunerne besparelser, vil ministerområdets totalramme som udgangspunkt blive forhøjet mod en tilsvarende reduktion af de generelle tilskud til kommunerne.

Da reguleringen af tilskuddene til kommunerne først forelægges for Folketingets finansudvalg i juni måned, efter forhandling med de kommunale parter, må de kommunal-økonomiske konsekvenser normalt indbudgetteres som reserve- eller budgetreguleringskonti på de enkelte ministerområder. En ikke ubetydelig del af finanslovens budgetregulerings- og reservekonti udgøres af sådanne budgetteknisk begrundede konti.

3.2. Samordning af statens og kommunernes udgifter

Regeringens tilrettelæggelse af udgiftspolitikken sker med sigte på såvel statens som kommunernes og amternes udgifter.

Regeringen styrer selv statens budgetlægning, mens den kun indirekte øver indflydelse på den kommunale budgetlægning. Styringsmulighederne består dels i ændring af love og andre regler, som fastlægger rammerne for kommunernes virksomhed på de enkelte aktivitetsområder, dels på en generel påvirkning af kommunernes økonomiske muligheder.

Regeringens målsætning vedrørende de samlede kommunale udgifters størrelse meddeles normalt gennem *henstillinger* til de kommunale myndigheder om skatteudskrivningen og udgiftsvæksten, ofte på grundlag af *aftaler* med de kommunale parter.

De indgåede aftaler gælder som oftest henstillinger om udgifternes og skatternes størrelse samt andre initiativer, der søges gennemført af hensyn til udviklingen i den kommunale sektor.

Aftalerne bliver normalt indgået i foråret, således at de kan danne grundlag for kommunernes budgetter, som skal være fastlagt senest den 15. oktober.

Det udvidede totalbalanceprincip

I forlængelse af kommunalreformen fra 1970 blev der igennem 70'erne gennemført en række byrde- og opgaveomlægninger, hvorved tidligere statsopgaver blev overført til amter og kommuner. I sådanne situationer blev det beløb, som sta-